

2023-jil yanvar-noyabr ayları ushın
dáslepki maǵlıwmat

Qaraqalpaqstan Respublikası Sırtqı
ekonomikalıq baylanıs hám sawda
statistikası bólimi

Sırtqı ekonomikalıq baylanıs hám
sawda statistikası bólimi:

(61) 222-67-45

Sırtqı sawda aylanısı

Mámleketimizde alıp barılıp atırğan ekonomikalıq háreketler sırt el mámleketleri menen sawda baylanıslarınıń tez pát penen ósiwine xızmet qılıp atır. Tiykarınan, mámlekettiń eksport ónimdarlıǵın asırıw boyınsha qabıl etilgen nızamları jergilikli kompaniyalarǵa sırtqı bazarlarda kóbirek tájriybe arttırıwına imkániyat jaratıp beredi. Nátiyjede olar jáhan sawdasında báseki ústinlikke iye boladı.

Respublikada bul barısında sońǵı jıllarda ámelge asırılıp atırğan eksporttı qollap quwatlaw, importtı optimallasırıw hám ulıwma alǵanda sırtqı sawda teń salmaqlılıǵın támiyinlew maqsetinde ámelge asırılǵan is-ilajlar nátiyjesinde, **2023-jil** yanvar-noyabr ayında respublikanıń sırtqı sawda aylanısı (tekste SSA) **463,7 mln. AQSH** dollarǵa jetti hám **2022-jil**diń yanvar-noyabr aylarına salıstırǵanda **86,4 %** ti quradı.

SÍRTQÍ SAWDA AYLANÍSÍ (yanvar-noyabr, mln. AQSH dollari)

Sırtqı sawda aylanısı

2023-j.: **463,7** **86,4 %**

(2022-j.: **537,0**)

Saldo

2023-j.: **97,1** (2022-j.: **106,2**)

Eksport

2023-j.: **280,4** **87,2 %**

(2022-j.: **321,6**)

Tovarlar: 279,2

Xızmetler: 1,2

Import

2023-j.: **183,3** **85,1 %**

(2022-j.: **215,4**)

Tovarlar: 167,3

Xızmetler: 16,0

Sırtqı sawda aylanbası – belgili dáwir ushın mámleket eksportı hám importı qunınıń muǵdarı esaplanadı. Tovarlardıń sırtqı sawda statistikası Ózbekstan Respublikası bajıxana aymaǵına alıp kiriw (import) yáki Ózbekstan Respublikası bajıxana aymaǵınan alıp shıǵıw (eksport) nátiyjesinde mámleket material resursları zapaslarına qosılatuǵın yáki olardan ayırıp taslanatuǵın tovarlar esabın sırtqı sawda ulıwmalıq esap sisteması tiykarında júritiledi.

SSAda eksport kólemi **280,4** mln. AQSH dollarına (**87,2 %** ti) hám import kólemi **183,3** mln. AQSH dollarına (**85,1 %** ǵa) jetti. Sırtqı sawda aylanısı saldósı **97,1** mln. AQSh dollardı quradı.

QARAQALPAQSTAN RESPUBLİKASÍ MENEN SÍRTQÍ SAWDA AYLANÍSÍ Eń JOQARÍ ÚLESKE IYE BOLǵAN MÁMLEKETLER
(2023-jıl yanvar-noyabr, mln. AQSH dollari)

<p>Túrkiya</p> <p>SSA – 95,6</p> <p>Eksport: 92,1 Import: 3,5</p> <p> 20,6%</p>	<p>QXR</p> <p>SSA – 95,9</p> <p>Eksport: 57,0 Import: 38,9</p> <p> 20,7%</p>	<p>Rossiya</p> <p>SSA – 83,6</p> <p>Eksport: 47,6 Import: 36,0</p> <p> 18,0%</p>	<p>Latviya</p> <p>SSA – 31,2</p> <p>Eksport: 31,0 Import: 0,2</p> <p> 6,7%</p>	<p>Qazaqstan</p> <p>SSA – 54,9</p> <p>Eksport: 24,7 Import: 30,2</p> <p> 11,8%</p>
<p>Awǵanstan</p> <p>SSA – 2,1</p> <p>Eksport: 2,1 Import: 0,0</p> <p> 0,5%</p>	<p>Estoniya</p> <p>SSA – 8,7</p> <p>Eksport: 6,5 Import: 2,2</p> <p> 1,9%</p>	<p>Tájikstan</p> <p>SSA – 2,5</p> <p>Eksport: 2,5 Import: 0,0</p> <p> 0,5%</p>	<p>Gruziya</p> <p>SSA – 2,4</p> <p>Eksport: 2,4 Import: 0,0</p> <p> 0,5%</p>	<p>Fransiya</p> <p>SSA – 3,8</p> <p>Eksport: 1,8 Import: 2,0</p> <p> 0,8%</p>

QARAQALPAQSTAN RESPUBLIKASINI IRI SHERIK MAMLEKETLER MENEN SIRTQI SAWDA AYLANISI DINAMIKASI

(yanvar-noyabr, mln. AQSH dollari)

Mámleketler	2021-j.	2022-j.	2023-j.
Túrkiya	97,9	98,5	95,6
 <i>Eksport</i>	84,7	90,8	92,1
<i>Import</i>	13,2	7,7	3,5
QXR	132,7	154,8	95,9
 <i>Eksport</i>	97,2	84,5	57,0
<i>Import</i>	35,5	70,3	38,9
Rossiya Federaciyası	109,6	96,5	83,6
 <i>Eksport</i>	71,2	47,7	47,6
<i>Import</i>	38,4	48,8	36,0
Latviya	29,4	36,1	31,2
 <i>Eksport</i>	26,6	34,3	31,0
<i>Import</i>	2,8	1,8	0,2
Qazaqstan	57,0	50,7	54,9
 <i>Eksport</i>	35,9	32,0	24,7
<i>Import</i>	21,1	18,7	30,2
Estoniya	0,7	2,6	8,7
 <i>Eksport</i>	0,5	0,1	6,5
<i>Import</i>	0,2	2,5	2,2
Tájikstan	2,5	3,2	2,5
 <i>Eksport</i>	2,5	3,2	2,5
<i>Import</i>	0,0	0,0	0,0
Gruziya	1,2	2,8	2,4
 <i>Eksport</i>	1,2	2,7	2,4
<i>Import</i>	0,0	0,1	0,0
Awғанstan	4,0	4,1	2,1
 <i>Eksport</i>	4,0	4,1	2,1
<i>Import</i>	0,0	0,0	0,0
Fransiya	2,9	2,0	3,8
 <i>Eksport</i>	1,7	1,6	1,8
<i>Import</i>	1,2	0,4	2,0

	Mámleketler	2021-j.	2022-j.	2023-j.
	Pákistan	1,6	0,4	1,7
	<i>Eksport</i>	1,4	0,2	1,7
	<i>Import</i>	0,2	0,2	0
	Iran	6,1	1,6	1,9
	<i>Eksport</i>	2,4	0,6	1,1
	<i>Import</i>	3,7	1	0,8
	Koreya Respublikasi	27,1	26,3	20,6
	<i>Eksport</i>	4,8	1,6	1
	<i>Import</i>	22,3	24,7	19,6
	Niderlandiya	5,6	1,2	1,3
	<i>Eksport</i>	0,2	0,3	0,7
	<i>Import</i>	5,4	0,9	0,6
	Polsha	1,1	1,2	1,2
	<i>Eksport</i>	0,1	0,2	0,7
	<i>Import</i>	1,0	1,0	0,5
	Germaniya	9,2	1,6	3,7
	<i>Eksport</i>	0,8	0,4	0,6
	<i>Import</i>	8,4	1,2	3,1
	Ázerbayjan	0,7	0,7	0,6
	<i>Eksport</i>	0,6	0,7	0,6
	<i>Import</i>	0,1	0	0
	Iraq	3,6	0,3	0,5
	<i>Eksport</i>	3,6	0,3	0,5
	<i>Import</i>			
	Túrkménstan	4,1	2,2	1,8
	<i>Eksport</i>	0,8	1,1	0,5
	<i>Import</i>	3,3	1,1	1,3
	Litva	13,8	5	1,9
	<i>Eksport</i>	2,2	1,9	0,5
	<i>Import</i>	11,6	3,1	1,4

QARAQALPAQSTAN RESPUBLIKASI AYMAQLAR KESIMINDE SÍRTQÍ SAWDA AYLANÍSÍ (2023- jil yanvar-noyabr)*

	Mln AQSH dollari	Ósim pátleri, % te	úlesi, % te
Qaraqalpaqstan Respublikası	463,7	86,4	100,0
Nókis q.	268,2	81,7	57,8
<i>rayonlar:</i>			
Ámiwdárya	12,8	149,6	2,8
Beruniy	9,9	59,3	2,1
Bozataw	1,8	130,9	0,4
Qaraózek	7,5	18,3	1,6
Kegeyli	8,1	103,0	1,7
Qońırat	14,2	161,2	3,1
Qanlıkól	15,0	115,0	3,2
Moynaq	24,4	73,3	5,3
Nókis	7,3	164,7	1,6
Taqiyatas	16,8	91,4	3,6
Taxtakópir	0,9	50,7	0,2
Tórtkúl	33,7	122,4	7,3
Xojeli	12,6	225,0	2,7
Shımbay	12,5	132,2	2,7
Shomanay	5,2	378,2	1,1
Ellikqala	12,4	129,4	2,7

Eń joqari kólem,
mln. AQSH dollari

Eń az kólem,
mln. AQSH dollari

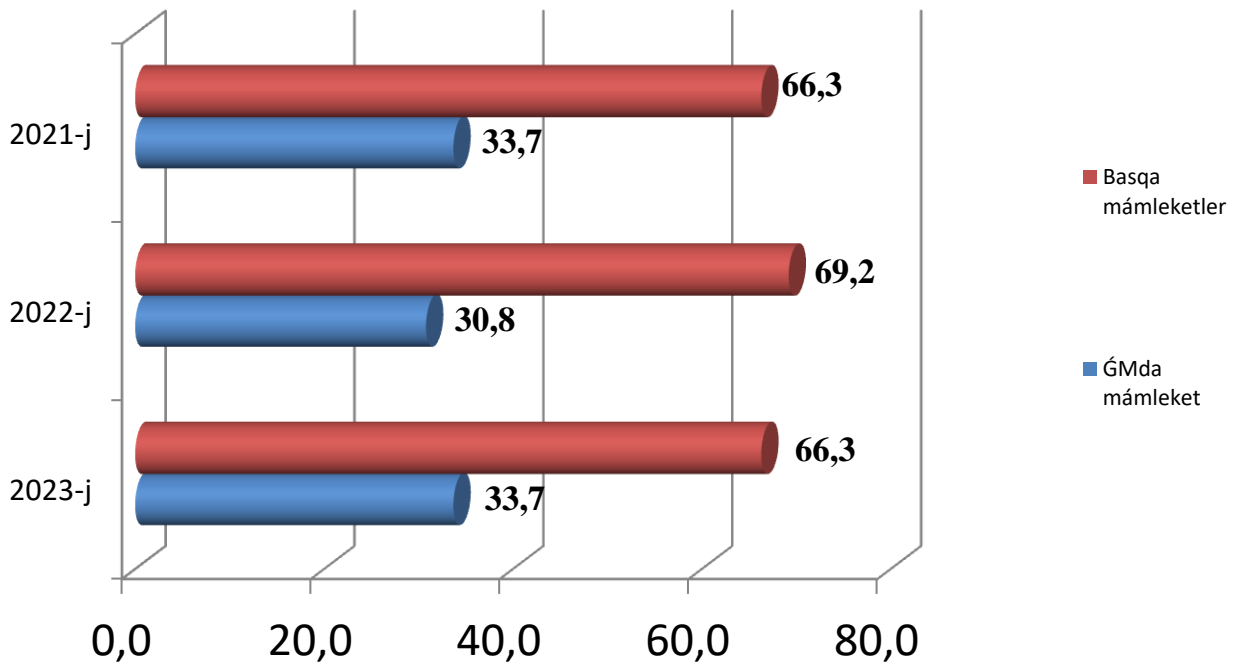
Respublika sırtqı sawda aylanısı quramındaǵı eń joqarǵı úlesin Nókis qalası **57,8 %** úlesi menen **268,2** mln. AQSH dolların, eń tómen úlesin ese Taxtakópir rayonında **0,2 %** úles penen **0,9** mln. AQSH dollardı quradı.

* Tábiyiy gaz hám elektr energiyasın jetkerip beriw , sol qatarında, arnawlı eksport boyınsha rásmiy statistikai'q maǵlıwmatlar , Qaraqalpaqstan Respublikası qala hám rayonlar boyınsha bólistirilmegen.

QARAQALPAQSTAN RESPUBLIKASINIŃ SIRTQI SAWDA AYLANISINDA GMDA MAMLEKETLERI HAM BASQA MAMLEKETLERDIN KOLEMLERI DINAMIKASI

yanvar-noyabr, mln. AQSH dollari, úlesi, % te)

2023-jildin yanvar-noyabr aylarinda, sirtqi sawda aylanisinda GMDa mamleketleriniń úlesi 34,7 % ti qurap, 2022-jilga salıstırǵanda sirtqi sawda aylanısındaǵı úlesi 97,3 % ti quradı.

Qaraqalpaqstannın basqa sirt el mamleketleriniń SSA sı 2023-jildin yanvar-noyabr aylarında 2022-jildin usı dáwirine salıstırǵanda 81,5 % ke hám jámi SSA daǵı úlesi 65,3 % ti quradı.

Qaraqalpaqstan Respublikasınıń ĞMDA mámleketleri menen birge sırtqı sawda aylanısı 2023-jıl yanvar-noyabr kórsetkishlerine tiykar, **161,0** mln. AQSH dolların quradı. Sonday-aq eksport **76,4** mln. AQSH dollarğa jetken bolsa, import **84,7** mln. AQSH dolların quradı.

QARAQALPAQSTAN RESPUBLIKASINIŃ ĞMDA MAMLEKETLERI HAM SIRTQI SAWDA AYLANI (2023-jil yanvar-noyabr mln. AQSH dollari)

Rossiya

TSA – 83,6
Eksport – 47,6
Import – 36,0

Qazaqstan

TSA – 54,9
Eksport – 24,7
Import – 30,2

Qırız Respublikası

TSA – 5,1
Eksport – 0,2
Import – 4,9

Belarus

TSA – 12,3
Eksport – 0,1
Import – 12,2

Tájkıstan

TSA – 2,5
Eksport – 2,5
Import – 0,0

Ukraina

TSA – 0,4
Eksport – 0,3
Import – 0,1

Türkmenstan

TSA – 1,8
Eksport – 0,5
Import – 1,3

Qaraqalpaqstan Respublikasınıń ĞMDA mámleketleri menen birge sırtqı sawda aylanısınıń eń joqarǵı kólemi Rossiya Federaciyası **83,6 mln**, Qazaqstan **54,9 mln** hamda Belarus **12,3 mln** mámleketlerine tuwra keldi.

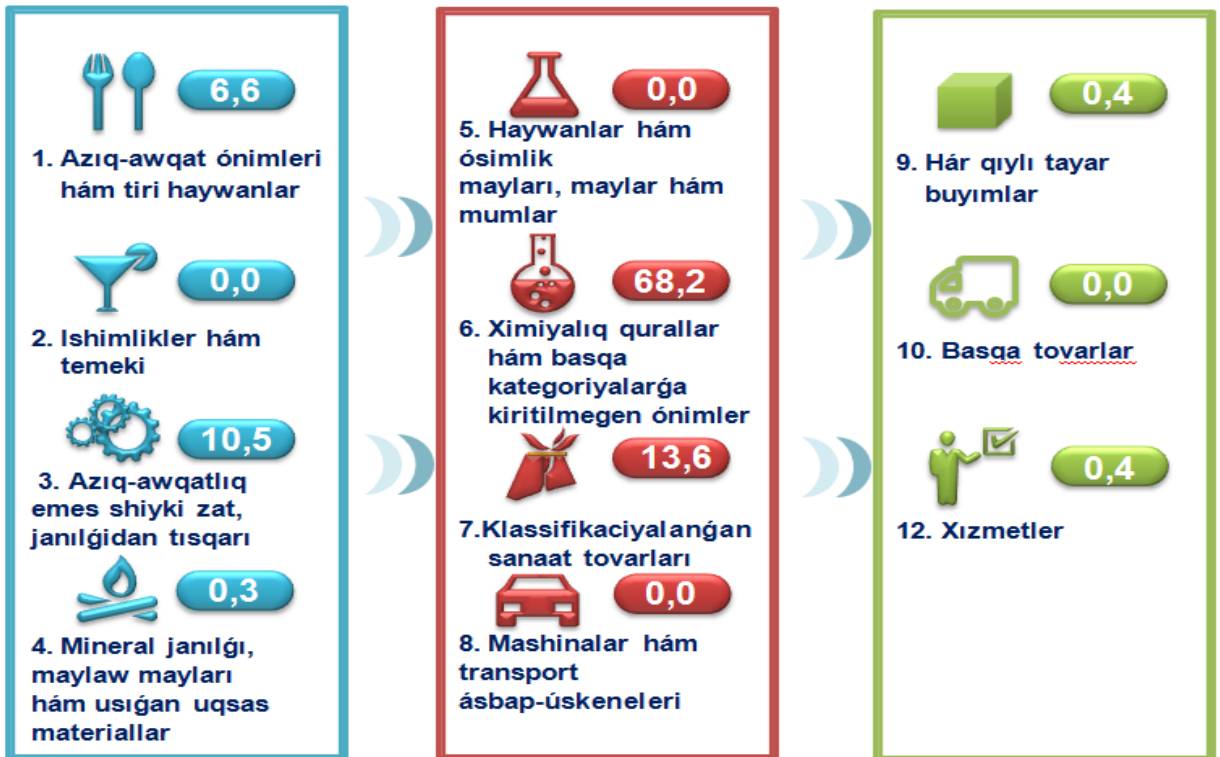
export QARAQALPAQSTAN RESPUBLIKASINIŃ EKSPORTI

Xalıq aralıq ekonomikalıq baylanıslardıń rawajlanıwı eksporttıń turaqlı ósiwine járdem beredi hám bul óz nábwetinde belgili nátiyjelerge erisiw ushın imkaniyat jaratadı. Mámlekettiń eksport ónimdarlıǵın asırıw, eksporttı mámleket tárepinen qollap-quwatlaw, eksportqa tán ónimler nomenklaturasın keńeytiw maqsetinde ámelge asırılǵan is-ilajlar nátiyjesinde eksportyorlar tárepinen **280,4** mln. AQSH dolları (*namonetar altınnan tısqarı*) qunındaǵı (*2022-jıldıń mas dáwirine salıstırǵanda 87,2 % ti quradı*) tovar hám xızmetler eksport qılınıwı támiyinlendi.

XSST* BOYINSHA EKSPORTINIŃ QURAMI (2023-jıl yanvar-noyabr úlesi % te)

Qaraqalpaqstan Respublikasında tovarlar sırtqı sawdası statistikalıq kórsetkishlerin júzege keltiriwde, Sırtqı ekonomikalıq háreket tovar nomenklaturası (**keyingi orınlarda TIF TN**) menen birgelikte, Birlesken Milletler shólkeminiń Xalıq aralıq standartlasırılǵan sawda (**keyingi orınlarda – XSST**) isletiledii. Bul óz nábwetinde analiz qılıw maqsetlerinde eksport hám import qılınatuǵın tovarlardı 10 dana úlken bólimlerge gruppalam ushın imkan beredi. Tovarlardı **XSST** boyınsha kodlastırıw, **TIF TN** hám **XSST** ortasında ótiw giltleri járdeminde ámelge asırıladi.

QARAQALPAQSTAN RESPUBLIKASINI XSSK BOYINSHA EKSPORT QURAMI (yanvar-noyabr, jillar kesiminde)

XSST qurami	Mln. AQSH dollari		Ósim páti, % te		Uliwma kólemge salıstırǵanda, % te	
	2022	2023	2022	2023	2022	2023
Jámi eksport	321,6	280,4	86,4	87,2	100,0	100
<i>sonnan:</i>						
Azıq-awqat ónimleri hám tiri haywanlar	18,3	18,5	94,1	101,2	5,7	6,6
Ishimlikler hám temeki	-	-	-	-	-	-
Azıq-awqatlıq emes shiyki zat, janılıǵıdan tısqarı	30,4	29,3	61,5	96,6	9,4	10,5
Mineral janılıǵı, maylaw mayları hám usıǵan uqsas materiallar	0,1	0,9	10,3	723,1	0,0	0,3
Haywanlar hám ósimlik mayları, maylar hám mumlar	-	-	-	-	-	-
Ximiyalıq qurallar hám basqa kategoriyalarǵa kiritilmegen usıǵan uqsas ónimler	237,3	191,2	95,8	80,6	73,8	68,2
Sanaat tovarları	30,7	38,2	66,7	124,5	9,5	13,6
Mashinalar hám transport ásbap-úskenederi	0,0	0,0	0,4	20,4	0,0	0,0
Hár qıylı tayar buyımlar	1,6	1,1	319,3	69,6	0,5	0,4
Xızmetler	3,2	1,2	137,3	37,7	1,0	0,4

Eksport quramında tovarlar úlesi **98,9 %** ti qurap, olar tiykarınan ximiyalıq qurallar hám basqa kategoriyalarǵa kiritilmegen usıǵan uqsas ónimler (**68,2 %**), sanaat tovarları (**13,6 %**) hám azıq-awqatlıq emes shiyki zat, janılıǵıdan tısqarı (**10,5 %**), Azıq-awqat ónimleri hám tiri haywanlar (**6,6 %**) úlesine tuwra kelmekte.

QARAQALPAQSTAN RESPUBLIKASINIŃ XSST BÓLIMI BOYINSHA AYIRIM ÓNIMLER EKSPORTINIŃ QURAMI (2023- jil yanvar-noyabr)

XSSK bólimi atı	Mln. AQSH dolları	2022-jıldıń sáykes dawirine salıstırǵanda, % te
Azıq-awqat ónimleri hám tiri haywanlar		
Palız hám miyweler	15 614,7	111,0
Dánli eginler hám olardan tayarlanǵan ónimler	2 443,3	63,6
Qumsheker, qumshekerden tayarlanǵan ónimler hám bal	13,6	34,1
Kofe, shay, kakao, dámbegishler hám olardan tayarlanǵan ónimler	227,4	95,8
Ishimlikler hám temeki		
Ishimlikler	-	-
Azıq-awqatlıq emes shiyki zat, janılıǵıdan tısqari		
May alınatuǵın tuqımlar hám miyweler	87,8	74,5
Zamariq hám aǵash	23 859,1	86,3
Toqımashılıq talaları hám olardıń shıǵındıları	2 116,8	123,6
Tóginler ushın shiyki zat hám mineral shiyki zat (kómir, neft hám qımbat bahalı taslardan tısqari)	958,1	104,7
Mineral janılıǵı, maylaw mayları hám usıǵan uqsas materiallar		
Neft hám neft ónimleri hám usıǵan uqsas materiallar	898,2	723,1
Haywanlar hám ósimlikler mayları, maylar hám mumlar		
Ósimlik mayları (qam, tazalanǵan yaqi frakciyalanǵan)		
Ximiyalıq qurallar hám basqa kategoriyalarǵa kiritilmegen usıǵan uqsas ónimler		
Organikalıq emes ximiyalıq zatlar	514,5	192,1
Birlemshi formadaǵı plastmassalar	190 410,2	80,6
Efir mayları, rezinoidlar hám parfyumeriyalıq zatlar; hájjetxana preparatları, polirovkalaw hám juwıw quralları	109,2	80,8
Basqa jerde klassifikaciyanbaǵan ximiyalıq materiallar hám ónimler	172,4	23,6

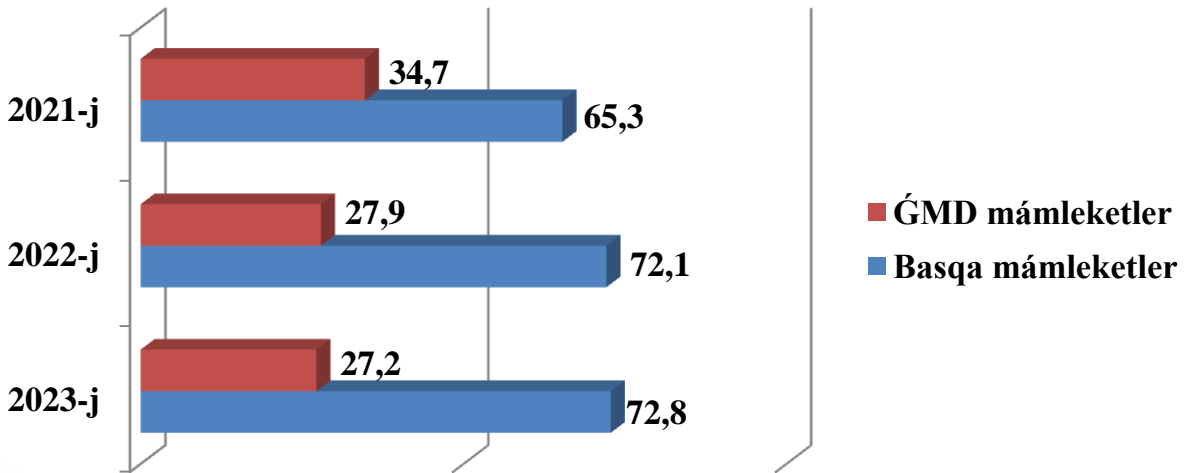
XSSK bólimi ati	Mln. AQSH dollari	2022-jil di n sáykes dawirine salıstırǵanda, % te
Sanaat tovarlari		
Probka hám terekten tayarlangan buyımlar (mebelden tısqari)	3 517,7	155,6 b
Toqımashılıq iyirilgen jibi, gezlemeler, tayar buyımlar hám usıǵan uqsas ónimler	33 939,5	118,4
Shoyın hám polat	-	-
Basqa tártiptegi metall bolmaǵan minerallardan alınǵan ónimler	671,3	38,8
Mashinalar hám transport ásbap-úskeneri		
Sanaat ushin arnawlı bolmaǵan mashinalar hám olardıń detalları		
Energiya generatorı mashinaları hám ásbap-úskenerler		
Arnawlı bo'limler ushin arnawlı mólsherlangen mashinalar	4,8	38,4
Hár qıylı tayar buyımlar		
Kiyim-kenshekler hám kiyim-kenshek buyımları	1 009,9	75,1
Hár qıylı tayar buyımlar	47,8	60,4
Ayaq kiyim	1,0	333,3
Basqa túrdegi arnawlı, ilimiy baqlaw ásbablari hám apparaturalar	51,0	30,8

Qaraqalpaqstanıń sırtqı sawda statistikasına sherik mámleketlerge tómendegiler kiredi: alıp kırıwde - tovarlar keliip shıqqan mámleket , eger kelip shıqqan mámleket anıq emes bolsa, shıǵıp ketken jibergen mámleket. Alıp shıǵıwda-tovarlar jiberiletuǵın mámleket esaplanadı.

2023-jıldıń yanvar-noyabr ayları ĞMDA mámleketlerine **76,4** mln. AQSH dollari qunındaǵı tovar hám xızmetler eksport qılınıp , jámi eksporttıń **85,2** % in quradı.

ĞMDA HÁM BASQA MÁMLEKETLERGE TOVAR HÁM XÍZMETLER EKSPORTÍ KÓLEMLERİ DINAMIKASÍ

(yanvar-noyabr, úlesi, % te)

2023-jıldıń yanvar-noyabr aylarında, sırtqı sawda aylanısında tovar hám xızmetler eksporti boyınsha tiykarǵı sherik quramında Túrkiya, Qıtay Xalıq Respublikası, Rossiya Federaciyası, Qazaqstan, Latviya hám Gruziya mámleketler bolıp. Olardıń jámi eksporttaǵı úlesi 94,0 procentti quramaqta.

RESPUBLIKA EKSPORTÍNDA TIYKARǴÍ SHERIK MÁMLEKETLERDÍŇ ÚLESİ (2023-jil yanvar-noyabr, % te)

QARAQALPAQSTAN RESPUBLIKASÍNÍN TIYKARGÍ SHERIK MÁMLEKET-LERGE ÁMELGE ASÍRĞAN EKSPORTÍ KÓLEMI HÁM ÓSIM PÁTLERI *(yanvar-noyabr, jillar kesiminde)*

Mámleketler	Mıń. AQSH dollari		Ósim pátleri, % te		Orni	
	2022	2023	2022	2023	2022	2023
Túrkiya	90753,2	92104,2	107,1	101,5	1	1
Qıtay Xalıq Respublikası	84487,7	57013,1	86,9	67,5	2	2
Rossiya	47676,4	47557,7	66,9	99,8	3	3
Latviya	34289,6	31037,1	128,8	90,5	4	4
Qazaqstan	32004,4	24674,2	89,1	77,1	5	5
Estoniya	124,2	6522,4	26,8	5249,7	34	6
Tájikstan	3194,3	2470,9	128,5	77,4	8	7
Gruziya	2666,4	2354,3	216,2	88,3	10	8
Awғанstan	4126,1	2075,8	103,8	50,3	7	9
Birlesken patshalıq	4714,7	1768,2	59,1	37,5	6	10
Franciya	1568,4	1764,4	94,6	112,5	14	11
Pákistan	209,9	1696,2	14,9	808,1	27	12
Iran	627,5	1066,3	26,0	169,9	18	13
Koreya Respublikası	1622,7	1026,4	33,9	63,3	13	14
Polsha	153,8	694,9	117,2	451,8	29	15
Niderlandiya	324,2	693,0	185,0	213,8	21	16
Germaniya	420,3	642,6	53,5	152,9	20	17
Ázerbayjan	651,8	568,6	104,7	87,2	17	18
Iraq	265,4	536,4	7,3	202,1	23	19
Turkmenstan	1075,2	520,9	134,4	48,4	16	20

QARAQALPAQSTAN RESPUBLIKASINIŃ RAYONLAR KESIMINDE EKSPORTI (2023-jil yanvar-noyabr)*

	Mln. AQSH dollari	Ósim pátleri, % te	Úlesi, % da
Qaraqalpaqstan Respublikası	280,4	87,2	100,0
Nókis q.	192,2	79,9	68,6
<i>rayonlar:</i>			
Ámiwdárya	9,8	141,8	3,5
Beruniy	6,3	63,2	2,3
Bozataw	1,7	159,9	0,6
Qaraózek	1,0	78,2	0,4
Kegeyli	6,1	104,2	2,2
Qońırat	6,8	555,0	2,4
Qanlıkól	13,0	108,2	4,6
Moynaq	3,9	41,7	1,4
Nókis	4,5	132,4	1,6
Taqiyatas	3,5	55,9	1,3
Taxtakópir	0,7	40,0	0,2
Tórtkúl	6,4	125,6	2,3
Xojeli	2,4	108,6	0,9
Shımbay	6,2	114,0	2,2
Shomanay	5,1	377,4	1,8
Ellikqala	10,5	136,3	3,7

Eń joqarǵı kólemi,
mln. AQSH dollari

Eń az kólemi,
mln. AQSH dollari

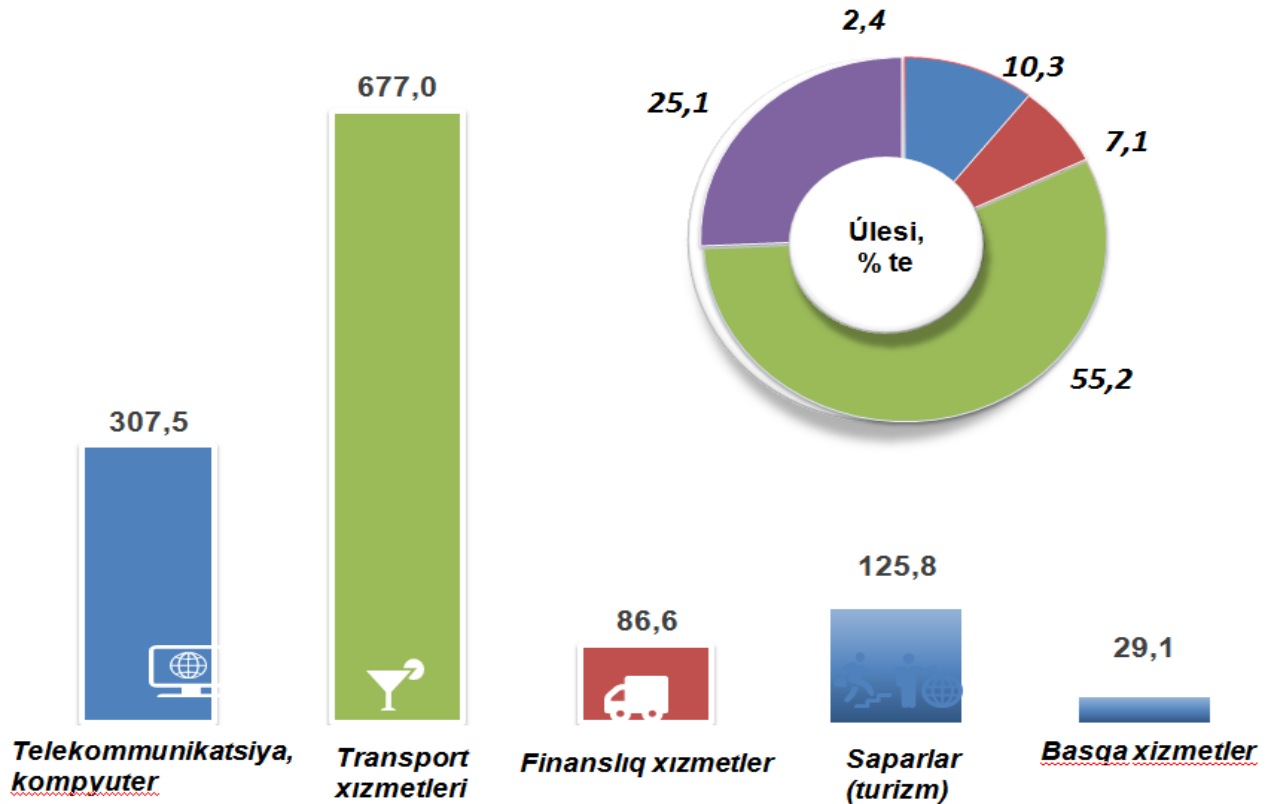
Respublika eksportı quramında eń joqarǵı úlesi Nókis qalası **68,6 %** ti **192,2** mln. AQSH dolların, eń tómen úlesin Taxtakópir rayonı **0,2 %** i **0,7** mln. AQSH dolların quradı.

* Tábiyyıy gaz hám eklektr energiyasın jetkerip beriw , sonday –aq arnawlı eksport hám saparlar boyınsha rásmiy statistikal'q maǵlıwmatlar, Qaraqalpaqstan Respublikası rayon hám qalalar boyınsha bólistirilmegeń.

Mámleketimizde jańa islep shıǵarıw texnologiyaları hám zamanagóy úskenelerden keń paydalanıw, tarawda sapa menejmenti sistemasınıń ámeldegi jetilisiwi nátiyjesinde miynet ónimlilikin asırıwǵa xızmet etip atır. Bul, óz gezeginde, tayın ónimlerge jáhán bazarlarında óz ornın tabıw imkaniyatın beredi.

XİZMETLER EKSPORTI QURAMI (2023-jil yanvar-noyabr, miń AQSh doll úlesi, % te)

Xızmetler eksporti kólemi 1 226,0 miń AQSh dolların yaqi jámi eksport kóleminiń 0,4 % in qurap, 2022-jıldıń sáykes dáwirine salıstırǵanda 37,7 % ke gúzetildi. Xızmetler eksporti quramınıń tiykarǵı úlesi finanslıq xızmetler (55,2 %), saparlar (turizm) (10,3 %), telekommunikatsiya, komyuter hám xabar xızmeti boyınsha xızmetler (25,1 %), transport (7,1 %) hámde basqa xızmetler (2,4 %) úlesine tuwra kelgen.

QARAQALPAQSTAN RESPUBLIKASINIŃ IMPORTI

2023-jıldıń yanvar-noyabr aylarında import kólemi 183,3 mln. AQSh dolların hám 2022-jıldıń sáykes dáwirine salıstırǵanda 85,1 % ti quradı. Import quramında eń úlken úles, mashinalar hám transport ásbap-úskeneleri (24,4 %), Azıq-awqat ónimleri hám tiri haywanlar (18,0 %), sanaat ónimleri (10,5 %) hámde ximiyalıq qurallar hám basqa kategoriyalarǵa kiritilmegen usıǵan uqsas ónimler (12,0 %) esabına tuwra keldi.

XSSK BÓLIMI BOYINSHA IMPORT QURAMI

(2023-jil yanvar-noyabr, úlesi, % te)

- **18,1**
- 1. Azıq-awqat ónimleri hám tiri haywanlar
- **0,1**
- 2. Ishimlikler hám temeki
- **11,1**
- 3. Azıq-awqatlıq emes shiyki zat, Janılıǵıdan tısqarı
- **9,2**
- 4. Mineral janılıǵı, maylaw mayları hám usıǵan uqsas materiallar

- **3,3**
- 5. Haywanlar hám ósimlik mayları, maylar hám mumlar
- **11,6**
- 6. Ximiyalıq qurallar hám basqa kategoriyalarǵa kiritilmegen ónimler
- **10,5**
- 7. Sanaat tovarları
- **25,1**
- 8. Mashinalar hám transport ásbap-úskeneleri

- **2,2**
- 9. Hár qıylı tayar buyımlar
- **0,0**
- 10. Basqa tovarlar
- **8,7**
- 11. Xızmetler

Tovarlar importı dinamikası analizine tiykar, 2023-jıldıń yanvar-noyabr aylarında import qılınǵan tovarlar kólemi 183,3 mln. AQSh dolların quradı. Xızmetler importı bolsa 16,0 mln. AQSh dollarǵa jetti.

QARAQALPAQSTAN RESPUBLIKASINI XSSK BÓLIMI BOYINSHA IMPORT QURAMI (yanvar-noyabr, jillar kesiminde)

XSSK bólimi	Mln. AQSH dollari		Ósim pátleri, % te		Ullwma kólemge salıstırǵanda, % te	
	2022	2023	2022	2023	2022	2023
Jámi import	215,4	183,3	100,6	85,1	100,0	100,0
<i>sonıń ishinde:</i>						
Azıq-awqat ónimleri hám tiri haywanlar	21,9	33,1	83,3	151,2	10,2	18,0
Ishimlikler hám temeki	0,1	0,2	-	201,6	0,0	0,1
Azıq-awqatlıq emes shiyki zat, janılıǵıdan tısqarı	18,3	21,9	118,6	119,4	8,5	11,9
Mineral janılıǵı, maylaw mayları hám usıǵan uqsas materiallar	16,2	16,9	100,0	103,9	7,5	9,2
Haywanlar hám ósimlikler mayları, maylar hám mumlar	5,7	5,8	92,7	101,9	2,6	3,2
Ximiyalıq qurallar hám basqa kategoriyalarǵa kiritilmegen usıǵan uqsas ónimler	24,1	21,9	86,2	90,8	11,2	12,0
Sanaat tovarları	25,4	19,2	168,0	75,7	11,8	10,5
Mashinalar hám transport ásbap-úskeneleri	79,7	44,7	88,5	56,2	37,0	24,4
Hár qıylı tayar buyımlar	4,0	3,7	69,4	92,0	1,9	2,0
Xızmetler	20,0	16,0	181,3	79,9	9,3	8,7

XSSK BOYINSHA IMPORT QILINGAN AYIRIM TURDEGI ONIMLER QURAMI (2023-jil yanvar-noyabr)

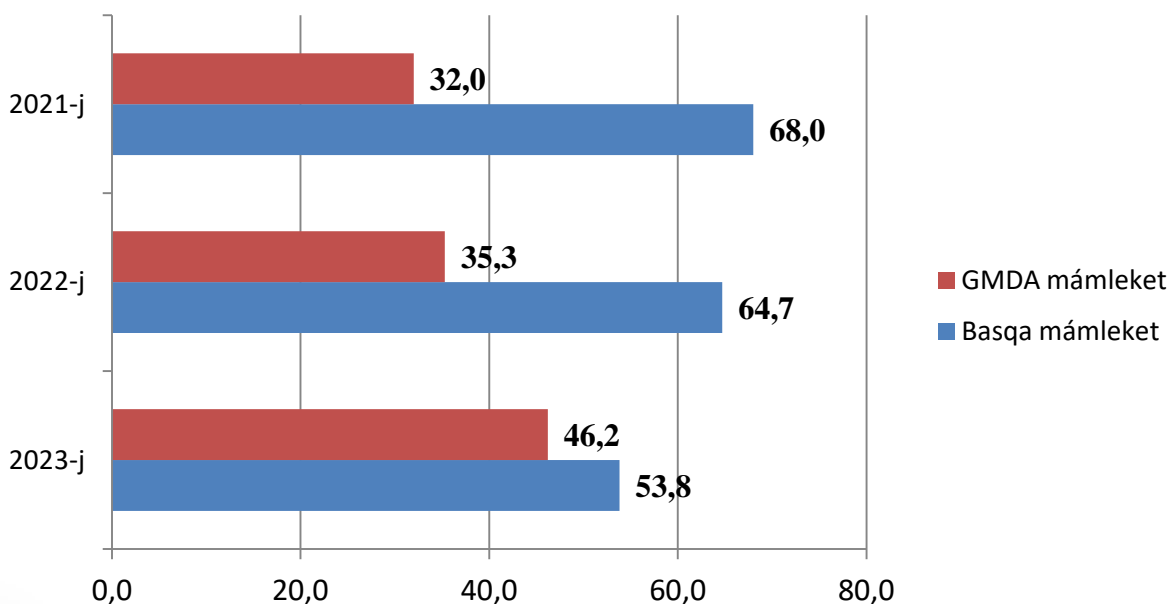
XSSK bólimi atı	Mln. AQSH dolları	2022-jilga salıstırğan da, % te
Aziq-awqat ónimleri hám tiri haywanlar		
Tiri haywanlar	485,5	20,2
Gósh hám gósh ónimleri	836,9	301,9
Kofe, shay, kakao, dámlawshiler hám olardan tayarlanğan ónimler	1 649,9	123,1
Dánli eginler hám olardan tayarlanğan ónimler	26 017,9	179,2
Ishimlikler hám temekil		
Ishimlikler	175,4	201,6
Aziq-awqatlıq emes shiyki zat, janılıđan tısqari		
Probka hám ađash-taxtalar	20 911,5	118,7
Haywanlar hám ósimliklerden kelip shıqqan shiyki zat materialları	851,1	315,6
Mineral janılıđı, maylaw mayları hám usıđan uqsas materiallar		
Neft hám neft ónimleri hám usıđan uqsas materiallar	12 074,2	92,1
Kómir, koks hám briketler	4 787,4	153,6
Hayvon va o'simliklar moyları (yog'ları), yog'lar va mumlar		
Ósimlik mayları	5 812,4	101,9
Haywan hám ósimlik mayları	-	-
Ximiyalıq qurallar hám basqa kategoriyalarđa kiritilmegen usıđan uqsas ónimler		
Organikalıq ximiya zatları	4 453,0	64,9
Ximiyalıq materiallar hám ónimler	958,1	128,5
Birlemshi formadađı plastmassalar	14 664,6	112,6
Organikalıq emes ximiyalıq zatlar	786,6	44,2

XSSK bólimi atı	Mln. AQSH dollari	2022-jilga salıstırǵanda, % te
Sanaat tovarları		
Rezina buyımları	645,0	298,1
Metallardan tayarlanǵan buyımlar	15 600,2	76,4
Shoyın hám polat	443,0	27,0
Qaǵaz, kardon hám terekten tayarlanǵan buyımlar (mebelden tısqarı)	226,3	27,3 b
Mashinalar hám transport ásbap-úskenerleri		
Avtomobiller	4 939,8	108,6
Anıq tarawlar ushın arnawlı móljellengen mashinalar	25 233,4	46,9
Sanaat ushın arnawlı bolmaǵan mashinalar hám ásbap-úskenerler hám olardıń detalları	8 825,8	53,8
Elektr mashinaları, apparatlar, ásbaplar hám olardıń elektr bólekleri	3 093,9	139,9
Hár qıylı tayar buyımlar		
Arnawlı, ilimiy hám qadaǵalaw ásbapları hám apparatları	2 442,4	182,1
Hár qıylı tayar buyımlar	454,4	62,1
Bloklı imaratlar, suw ótkiziw, kanalizaciya, ısıtıw hám jaqtılandırıw úskenerleri ushın armatura hám bekkemlew tovarları	612,7	51,3
Mebel hám onıń bólekleri, jatarjay buyımları, matraslar, matraslar ushın tirgekler, kópshikler hám usıǵan uqsas tigilgen mebel	130,5	66,0

2023-jil yanvar-noyabr juvmağına kóre ĠMDA mámleketlerinde import úlesi **84,7 %** i qurap, 2022-jilğa salıstırğanda **11,5 %** i kóbeydi.

ĠMDA HÁM BASQA SÍRT EL MÁMLEKETLERINEN TOVAR HÁM XÍZMETLER IMPORTÍ KÓLEMLERI DINAMIKASÍ (yanvar-noyabr, úlesi, % te)

2023-jil yanvar-noyabr aylarında Qaraqalpaqstan Respublikasınıń 45 mámlekettiń tovar hám xızmetler importın ámelge asırdı. Iri sherik-mámleketler (QXR, Rossiya, Qazaqstan, Shveciya, Koreya Respublikası, Belarus hám Germaniya) jámi importını **84,3 %** ti quradı.

RESPUBLIKA IMPORTÍNDÁ TIYKARGÍ SHERIK MÁMLEKETLERDÍŇ ÚLESİ (2023-jil yanvar-noyabr, % te)

QARAQALPAQSTAN RESPUBLIKASINI SHERIK MAMLEKETLERDEN AMELGE ASIRGAN IMPORT KOLEMI HAM OSIM PATLERI (yanvar-noyabr, jillar kesiminde)

Mámleketler	Mln. AQSH dollari		Ósim pátleri, % te		Ulıwma kólemge salıstırǵandaǵı, orni	
	2022	2023	2022	2023	2022	2023
QXR	70344,9	38928,4	198,1	55,3	1	1
Rossiya	48780,1	36003,2	127,1	73,8	2	2
Qazaqstan	18737,3	30210,8	88,7	161,2	4	3
Koreya Respublikası	24664,7	19636,6	110,4	79,6	3	4
Belarus	3837,2	12247,9	567,8	319,2	8	5
BBA	6242,9	6854,6	118,1	109,8	7	6
Qatar	3170,6	5799,2	-	182,9	10	7
Shveciya	3320,4	4891,2	83,9	147,3	9	8
Qırǵız Respublikası	249,0	4038,8	2,7	1621,8	28	9
Germaniya	7657,4	3533,3	57,8	46,1	5	10
Turkiya	1193,7	3124,8	14,3	261,8	15	11
Birlesken patshalıq	3128,5	2363,8	168,9	75,6	11	12
Estoniya	2493,8	2164,1	1408,4	86,8	13	13
Litva	421,7	2006,6	34,0	475,8	26	14
Shvesariya	546,0	1516,4	81,5	277,7	23	15
Franciya	3094,7	1425,0	26,7	46,0	12	16
Túrkménstan	1124,1	1267,7	34,0	112,8	16	17
Yaponiya	6903,7	921,0	882,2	13,3	6	18
AQSH	1026,1	846,2	27,4	82,5	18	19
Iran	621,6	674,7	106,5	108,5	21	20

QARAQALPAQSTAN RESPUBLIKASINIŃ RAYONLAR KESIMINDE IMPORTI (2023-jil yanvar-noyabr)

	Mln. AQSH dollari	Ósim pátleri, % te	Ulesi, % te
Qaraqalpaqıstan Respublikası	170,0	86,6	100,0
Nókis q.	76,0	86,8	41,4
<i>rayonlar:</i>			
Ámiwdárya	3,1	181,5	1,7
Beruniy	3,6	53,4	2,0
Bozataw	0,1	21,4	0,0
Qaraózek	6,4	16,3	3,5
Kegeyli	2,0	99,6	1,1
Qońırat	7,5	97,9	4,1
Qanlıkól	2,0	194,7	1,1
Moynaq	20,5	85,8	11,2
Nókis	2,9	264,2	1,6
Taqıyatas	13,3	109,8	7,2
Taxtakópir	0,2	210,4	0,1
Tórtkúl	27,3	121,6	14,9
Xojeli	10,2	300,1	5,6
Shımbay	6,3	156,5	3,4
Shomanay	0,1	414,6	0,1
Ellikqala	1,9	101,3	1,1

Eń joqarı kólem,
mln. AQSH dollari

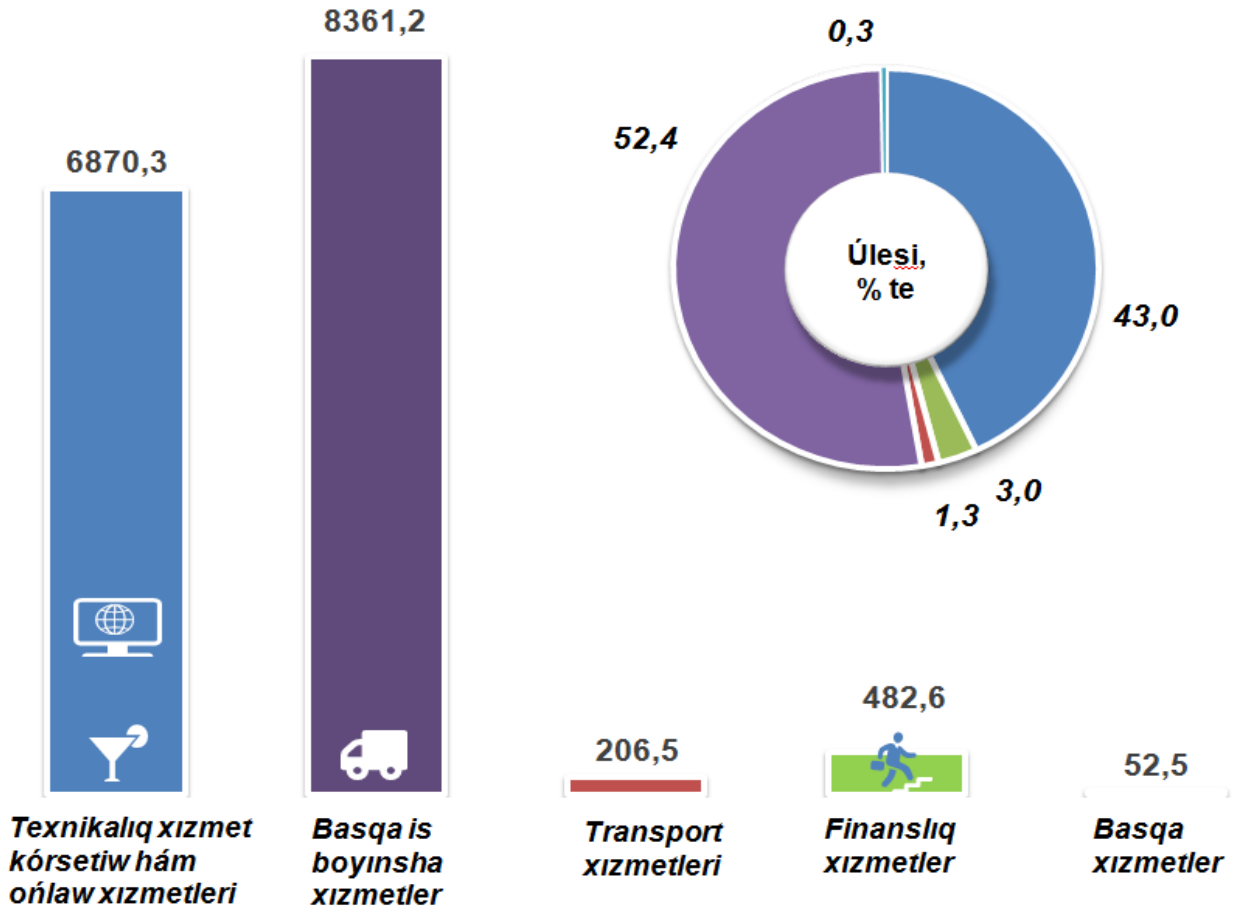
Eń az kólem,
mln. AQSH dollari

Respublika importi quramında eń joqarı úlesi Nókis q. **41,4 %** i **76,0** mln. AQSH dolların, eń tómen úlesin Shomanay rayonı **0,1 %** i **0,1** mln. AQSH dolların quradı.

XİZMETLER IMPORTI QURAMI (2023-jil yanvar-noyabr, úlesi, % te)

2023-jıldıń yanvar-noyabr ayları juwmaǵı menen xızmetler importı kólemi 15 973,1 miñ AQSh dolların yaqı jámı import kóleminiń 8,7 % in quradı hám ótken jılǵa salıstırǵanda 79,9 % in quradı. Xızmetler importı quramınıń tiykarǵı úlesi texnikaliq xızmet kórsetiw hám ońlaw xızmetleri (43,0 %), basqa is boyinsha xızmetler (52,4 %), finansliq xızmetler (3,0 %), transport xızmetleri (1,3 %), telekommunikatciya, kompyuter hám axborat xızmet kórsetiw xızmetleri (0,3 %) den ibarat boldı.